IV

(Handelingen die vóór 1 december 2009 zijn aangenomen krachtens het EG-Verdrag, het EU-Verdrag en het Euratom-Verdrag)

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 27 november 2009

over het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap (2011)

(2010/37/EG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 308,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement [1],

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Het Verdrag voorziet in het burgerschap van de Europese Unie (EU), dat een aanvulling vormt op het nationale burgerschap van de respectieve lidstaten en een belangrijk element vormt bij het versterken en beschermen van het proces van Europese integratie.

(2) Het aanmoedigen van actief burgerschap is essentieel voor de versterking van de samenhang en de ontwikkeling van democratie.

(3) Het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap zal helpen aantonen dat vrijwilligerswerk een van de belangrijke dimensies van actief burgerschap en democratie vormt, waarbij Europese waarden zoals solidariteit en non-discriminatie in praktijk worden gebracht en aldus wordt bijgedragen aan de harmonieuze ontwikkeling van de Europese samenlevingen.

(4) Vrijwilligerswerk biedt een rijke leerervaring, werkt de ontwikkeling van sociale vaardigheden en competenties in de hand en draagt bij tot de solidariteit. Het werk dat door vrijwilligers van alle leeftijden wordt verzet is cruciaal voor de ontwikkeling van de democratie, een van de basisbeginselen van de Europese Unie. Vrijwilligerswerk kan bijdragen aan het welzijn van personen en aan de harmonieuze ontwikkeling van de Europese samenlevingen.

(5) Met passende aandacht voor de specifieke kenmerken van de situatie in elke lidstaat en alle vormen van vrijwillige inzet, wordt de term „vrijwilligerswerk" gebruikt voor alle typen vrijwillige activiteit, formeel, niet-formeel of informeel, die iemand uit vrije wil, uit eigen keuze en uit eigen beweegredenen en zonder winstbejag op zich neemt. Vrijwilligerswerk komt ten goede aan de individuele vrijwilliger, aan gemeenschappen en aan de samenleving als geheel. Het is ook een instrument waarmee personen en verenigingen menselijke, sociale, intergenerationele of ecologische noden en problemen aanpakken en wordt vaak verricht ter ondersteuning van non-profitorganisaties of een gemeenschapsinitiatief. Vrijwilligerswerk is geen vervangmiddel voor betaald professioneel werk maar heeft de samenleving een meerwaarde te bieden.

(6) In snel veranderende samenlevingen is er behoefte aan ondersteuning van vrijwilligerswerk met effectieve maatregelen om meer mensen in staat te stellen aan vrijwilligerswerk deel te nemen. Het is daarom belangrijk dat leren onder gelijken en de uitwisseling en ontwikkeling van goede praktijken op lokaal, regionaal, nationaal en communautair niveau worden ondersteund.

(7) De intergouvernementele conferentie van 1997 heeft Verklaring 38 betreffende vrijwilligerswerk goedgekeurd, die aan de slotakte van het Verdrag van Amsterdam is gehecht en waarin de belangrijke bijdrage van het vrijwilligerswerk aan de ontwikkeling van de sociale solidariteit wordt erkend.

(8) In haar mededeling van juni 1997 over de versterking van de rol van verenigingen en stichtingen in Europa heeft de Commissie drie aspecten van vrijwilligersorganisaties en stichtingen benadrukt: het economische aspect (het creëren van banen); het sociale aspect (het helpen vaststellen van het sociale beleid waardoor wordt bijgedragen aan de sociale vooruitgang); en het politieke aspect (het bevorderen van democratie, burgerschap en burgerparticipatie).

[1] Advies van het Europees Parlement van 26 november 2009 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

(9) In de resoluties van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 27 juni 2002 en van 16 november 2007 en in de aanbeveling van 20 november 2008, merkten de Raad en de lidstaten vrijwilligerswerk aan als een sleutelaspect op jongerengebied en werden zij het eens over gemeenschappelijke doelstellingen voor vrijwilligerswerk door jongeren en mobiliteit van jongeren in de EU.

(10) In zijn advies van 13 december 2006 „Rol en impact van vrijwilligersactiviteiten in de Europese samenleving" ([1]) heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité de Commissie gevraagd een jaar van vrijwilligers uit te roepen en zo spoedig mogelijk met een witboek over vrijwilligerswerk en actief burgerschap in Europa te komen.

(11) In maart 2008 heeft het Europees Parlement een verslag aangenomen over de „Rol van vrijwilligerswerk als bijdrage aan de economische en sociale cohesie", waarin de lidstaten en de regionale en lokale overheden worden aangemoedigd om de waarde van het werk voor de bevordering van de sociale en economische cohesie te erkennen.

(12) In juli 2008 heeft het Europees Parlement een schriftelijke verklaring goedgekeurd waarin wordt opgeroepen om 2011 uit te roepen tot het Europees jaar van het vrijwilligerswerk.

(13) Vrijwilligerswerk komt aan de orde in verscheidene communautaire programma's en netwerken waarin mobiliteit voor vrijwilligers van alle leeftijden een van de centrale thema's is, zoals het programma „Een leven lang leren" ([2]), het programma „Europa voor de burgers" ([3]) en het onderdeel Europees vrijwilligerswerk van het programma „Jeugd in actie" ([4]).

(14) Er bestaat een grote verscheidenheid aan vrijwilligersactiviteiten in Europa, die in stand gehouden en uitgebouwd moet worden.

(15) Het vrijwilligerswerk heeft nog niet zijn volle potentieel bereikt. Een Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap zal de mogelijkheid bieden om in een Europese context aan te tonen dat vrijwilligerswerk de burgerparticipatie vergroot en het saamhorigheidsgevoel van burgers en hun inzet voor de samenleving kan helpen versterken op alle niveaus — lokaal, regionaal, nationaal en Europees.

(16) Het Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap kan tevens bijdragen tot het aanpakken van genderongelijkheid in de vrijwilligerssector, bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag in welke sectoren en activiteiten mannen en vrouwen participeren en in hoeverre zij in het vrijwilligerswerk leidende posities bekleden.

(17) In 2011 zal het tien jaar geleden zijn dat het Internationaal Jaar van de vrijwilligers van de Verenigde Naties in 2001 is gehouden.

(18) Deze beschikking stelt een budget vast, dat geldt als de voornaamste referentie voor de begrotingsautoriteit in de zin van punt 37 van het Interinstitutioneel akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer ([5]).

(19) De doelstellingen van het voorgestelde Europees Jaar kunnen niet volledig worden bereikt op het niveau van de lidstaten wegens de behoefte aan transnationale uitwisseling van informatie en aan de verspreiding van goede praktijken in de gehele Gemeenschap en kunnen daarom, gezien de omvang van de voorgestelde actie, beter op communautair niveau worden verwezenlijkt. Overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze beschikking niet verder dan nodig is om die doelstellingen te verwezenlijken,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

Het jaar 2011 wordt uitgeroepen tot het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap (hierna „het Europees Jaar" genoemd).

Artikel 2

Doelstellingen

Het algemene doel van het Europees Jaar is het aanmoedigen en ondersteunen — met name door de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken — van de door de Gemeenschap, de lidstaten, en lokale en regionale autoriteiten geleverde inspanningen om in de civiele samenleving gunstige voorwaarden voor vrijwilligerswerk in de Europese Unie (EU) te scheppen en om de zichtbaarheid van het vrijwilligerswerk in de Europese Unie te vergroten.

([1]) PB C 325 van 30.12.2006, blz. 46.
([2]) Besluit nr. 1720/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 tot vaststelling van een actieprogramma op het gebied van een leven lang leren (PB L 327 van 24.11.2006, blz. 45).
([3]) Besluit nr. 1904/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot vaststelling voor de periode 2007-2013 van het programma „Europa voor de burger" ter bevordering van een actief Europees burgerschap (PB L 378 van 27.12.2006, blz. 32).
([4]) Besluit nr. 1719/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 tot vaststelling van het programma „Jeugd in actie" voor de periode 2007-2013 (PB L 327 van 24.11.2006, blz. 30).
([5]) PB C 139 van 14.6.2006, blz. 1.

De doelstellingen van het Europees Jaar zijn:

1. *een gunstig klimaat voor vrijwilligerswerk in de Europese Unie creëren* om vrijwilligerswerk te verankeren als onderdeel van de bevordering van burgerparticipatie en interpersoonlijke activiteiten in een EU-context en, voor zover passend en nodig, bestaande belemmeringen voor vrijwilligerswerk wegwerken;

2. *degenen die vrijwilligerswerk organiseren de mogelijkheden geven om de kwaliteit van het vrijwilligerswerk te verbeteren* om vrijwilligerswerk te faciliteren, de organisatoren van vrijwilligerswerk te helpen nieuwe soorten vrijwilligerswerk te realiseren, en netwerking, mobiliteit, samenwerking en synergieën in de civiele samenleving en tussen de civiele samenleving en andere sectoren in een EU-context aan te moedigen;

3. *vrijwilligerswerk erkennen* om passende prikkels voor personen, ondernemingen en vrijwilligersorganisaties aan te moedigen en op EU-niveau en in de lidstaten bij beleidsmakers, maatschappelijke organisaties, publieke instellingen, de sectoren formeel en niet-formeel onderwijs en werkgevers erkenning te kweken voor in het kader van vrijwilligerswerk ontwikkelde vaardigheden en competenties;

4. *de waarde en het belang van vrijwilligerswerk onder de aandacht brengen* om het grote publiek bewust te maken van het belang van vrijwilligerswerk als uiting van burgerparticipatie die bijdraagt aan kwesties van gemeenschappelijk belang voor alle lidstaten, zoals een harmonieuze maatschappelijke ontwikkeling en sociale samenhang.

Artikel 3

Initiatieven

1. De maatregelen die moeten worden genomen om de in artikel 2 gestelde doelen te verwezenlijken, kunnen bestaan in de volgende op Europees, nationaal, regionaal of lokaal niveau georganiseerde initiatieven in verband met de doelstellingen van het Europees Jaar:

a) uitwisseling van ervaringen en goede praktijken;

b) verrichten van studies en onderzoek, en verspreiding van de resultaten;

c) conferenties en evenementen om het debat te bevorderen over en aandacht te vragen voor het belang en de waarde van vrijwilligerswerk dat burgers tot betrokkenheid stimuleert, en om vrijwilligers en hun organisaties voor hun inzet te prijzen;

d) concrete initiatieven in de lidstaten die de doelstellingen van het Europees Jaar moeten propageren; ten minste 25 % van de totale begroting voor het jaar zal hiervoor worden gebruikt;

e) informatie- en promotiecampagnes om sleutelboodschappen te verspreiden.

Nadere bijzonderheden over de in de eerste alinea bedoelde maatregelen staan vermeld in de bijlage.

2. Communautaire financiering van projecten kan uitsluitend via bestaande communautaire programma's worden verleend.

Artikel 4

Samenwerking met de lidstaten

Uiterlijk 28 februari 2010 wijst elke lidstaat een instantie aan die verantwoordelijk is voor de organisatie van zijn deelname aan het Europees Jaar (hierna „de nationale coördinerende instantie" genoemd) en deelt hij de Commissie mee, welke instantie is aangewezen.

Bij de uitoefening van haar activiteiten, met name bij de opstelling van het nationale programma, pleegt de nationale coördinerende instantie nauw overleg en werkt zij nauw samen met een breed scala aan belanghebbenden, daaronder begrepen organisaties van de civiele samenleving en waar dienstig de nationale agentschappen of contactpunten van relevante communautaire programma's.

Het nationale programma en de nationale prioriteiten van het Europees Jaar worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 2 vermelde doelstellingen en de bijzonderheden van de in de bijlage vermelde maatregelen.

Artikel 5

Coördinatie op communautair niveau en uitvoering

De Commissie belegt vergaderingen van de nationale coördinerende instanties om de uitvoering van het Europees Jaar te coördineren en om informatie over de uitvoering op nationaal niveau uit te wisselen.

De Commissie belegt ook vergaderingen van vertegenwoordigers van Europese organisaties of instanties die actief zijn op het gebied van vrijwilligerswerk en van belanghebbenden om haar bij te staan bij de uitvoering van het Europees Jaar op communautair niveau.

De Commissie voert het Europees Jaar op communautair niveau uit.

De lidstaten, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's worden bij de activiteiten betrokken.

Artikel 6

Financiële bepalingen

1. Voor maatregelen op het niveau van de Gemeenschap als bedoeld in deel A van de bijlage wordt een aanbesteding uitgeschreven of een subsidie uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen verleend.

2. Voor de maatregelen op het niveau van de Gemeenschap als bedoeld in deel B van de bijlage kan uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen financiële bijstand worden verleend.

3. De Commissie verleent aan elke nationale coördinerende instantie een subsidie volgens de procedure in deel C van de bijlage.

Artikel 7

Budget

1. De financiële middelen voor de uitvoering van deze beschikking voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2011 bedragen 8 000 000 EUR.

2. De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van het financiële kader.

Artikel 8

Internationale samenwerking

De Commissie kan voor de uitvoering van het Europees Jaar samenwerken met relevante internationale organisaties, in het bijzonder met de Verenigde Naties en de Raad van Europa, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de deelname van de Europese Unie zichtbaar wordt gemaakt.

Artikel 9

Samenhang en complementariteit

De Commissie zorgt tezamen met de lidstaten voor de nodige samenhang tussen de in deze beschikking vastgestelde maatregelen en andere communautaire, nationale en regionale projecten en initiatieven die kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees Jaar.

Artikel 10

Bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap

1. De Commissie zorgt er bij de uitvoering van de uit hoofde van deze beschikking gefinancierde acties voor dat de financiële belangen van de Gemeenschap worden beschermd door preventieve maatregelen tegen fraude, corruptie en andere illegale activiteiten te nemen, doeltreffende controles te verrichten en onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen, en door, indien er onregelmatigheden worden geconstateerd, doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen overeenkomstig Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen [1], Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden [2] en overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) [3].

2. Voor de uit hoofde van deze beschikking gefinancierde communautaire acties wordt onder onregelmatigheid in de zin van artikel 1, lid 2, van Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 verstaan elke inbreuk op het Gemeenschapsrecht of elke schending van een contractuele verplichting door een handeling of nalatigheid van een marktdeelnemer, die als gevolg van een ongerechtvaardigde uitgave een nadelig effect heeft of zou kunnen hebben op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen of op de door de Europese Gemeenschappen beheerde budgetten.

3. De voor een actie verleende financiële steun wordt door de Commissie verminderd, opgeschort of teruggevorderd indien zij onregelmatigheden constateert, en in het bijzonder in geval van niet-naleving van deze beschikking, het individuele besluit of het contract waarbij de financiële steun in kwestie werd toegekend, of indien een belangrijke wijziging in de actie is aangebracht die strijdig is met de aard of de uitvoeringsvoorwaarden ervan en waarvoor de Commissie niet om goedkeuring is verzocht.

4. Indien de termijnen niet in acht zijn genomen of indien de stand van uitvoering van een actie slechts een gedeelte van de toegekende steun rechtvaardigt, verzoekt de Commissie de begunstigde haar binnen een bepaalde termijn zijn opmerkingen mede te delen. Indien de begunstigde geen geldige verantwoording verstrekt, kan de Commissie de rest van de financiële steun schrappen en de terugbetaling van de reeds betaalde bedragen eisen.

[1] PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1.
[2] PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.
[3] PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

5. Onverschuldigd betaalde bedragen worden aan de Commissie terugbetaald. Over niet tijdig terugbetaalde bedragen kan rente worden aangerekend volgens de voorwaarden van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen [1].

Artikel 11

Monitoring en evaluatie

De Commissie dient uiterlijk op 31 december 2012 een verslag in bij het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de uitvoering, de resultaten en de algehele beoordeling van de in deze beschikking bedoelde initiatieven.

Artikel 12

Inwerkingtreding

Deze beschikking treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, 27 november 2009.

Voor de Raad

De voorzitster

L. ADELSOHN LILJEROTH

[1] PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.

BIJLAGE

Bijzonderheden van de in artikel 3 bedoelde maatregelen

Als leidend beginsel zal de uitvoering van het Europees Jaar worden gebaseerd op het engagement, de grootschalige mobilisatie en de actieve betrokkenheid van de civiele samenleving en andere belanghebbenden. Bovendien zal de uitvoering plaatsvinden door middel van de volgende maatregelen:

A. DIRECTE COMMUNAUTAIRE INITIATIEVEN

De financiering zal over het algemeen geschieden in de vorm van de directe aankoop van goederen en diensten in het kader van bestaande raamcontracten. Zij kan ook in de vorm van subsidies geschieden.

1. **Informatie- en promotiecampagnes, omvattende:**

— evenementen met een hoog zichtbaarheidsgehalte en fora voor de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken;

— wedstrijden met of zonder prijzen;

— samenwerking met de particuliere sector, omroeporganisaties en andere media als partners bij de verspreiding van informatie over vrijwilligerswerk en het Europees Jaar;

— productie van in de gehele Europese Unie verkrijgbaar materiaal en instrumenten om de belangstelling van het publiek te wekken;

— maatregelen om bekendheid te geven aan de resultaten en aan het profiel van de communautaire programma's, projecten en initiatieven die bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees Jaar;

— de oprichting van een informatiewebsite op de Europa-site, met een portaal voor initiatiefnemers van projecten in verband met vrijwilligerswerk om hen door de diverse communautaire programma's en initiatieven te loodsen.

2. **Andere initiatieven:**

— enquêtes en studies op communautair niveau voor de beoordeling van en de rapportage over de voorbereiding, de doeltreffendheid, het effect en de langetermijnmonitoring van het Europees Jaar.

B. MEDEFINANCIERING VAN COMMUNAUTAIRE INITIATIEVEN

Evenementen op Europese schaal met een hoog zichtbaarheidsgehalte, die tot doel hebben om grotere bekendheid te geven aan de doelstellingen van het Europees Jaar, zo mogelijk georganiseerd in samenwerking met de fungerende voorzitterschappen in 2011, kunnen een communautaire subsidie van maximaal 80 % van de totale subsidiabele kosten ontvangen.

C. MEDEFINANCIERING VAN NATIONALE INITIATIEVEN

Elke nationale coördinerende instantie dient één enkele aanvraag voor communautaire financiering in. Die subsidie-aanvraag bevat een beschrijving van het werkprogramma van de nationale coördinerende instantie of de te financieren actie ter bevordering van het Europees Jaar. De subsidieaanvraag gaat vergezeld van een gedetailleerde begroting waarin de totale kosten van de voorgestelde initiatieven/het voorgestelde werkprogramma en het bedrag en de bronnen van medefinanciering worden aangegeven. De communautaire subsidie kan maximaal 80 % van de totale subsidiabele kosten bedragen.

De Commissie stelt de indicatieve bedragen die beschikbaar zijn voor de subsidie voor elke nationale coördinerende instantie en de termijn voor de indiening van de aanvragen vast. De criteria moeten rekening houden met de bevolking, de kosten van levensonderhoud en een vastgesteld bedrag per lidstaat om een minimumniveau van activiteiten te garanderen.

De toegekende definitieve bedragen worden vastgesteld op grond van de door de nationale coördinerende instantie ingediende afzonderlijke subsidieaanvragen. De maximale communautaire medefinanciering bedraagt 80 % van de totale subsidiabele kosten.

De werkprogramma's/acties kunnen bestaan in:

— vergaderingen en evenementen in verband met de doelstellingen van het Europees Jaar, waaronder nationale evenementen voor het lanceren en promoten van het Europees Jaar, het bewerkstelligen van een katalysatoreffect en het bieden van een open ruimte voor een debat over concrete initiatieven;

— conferenties en seminars op nationaal, regionaal en lokaal niveau die de uitwisseling van leerervaringen en goede praktijken mogelijk maken;

— informatie, onderzoeksactiviteiten en daarmee verband houdende studies, onderwijs- en promotiecampagnes op nationaal, regionaal en lokaal niveau, waaronder de organisatie van onderscheidingen en wedstrijden;

— samenwerking met de media.

D. INITIATIEVEN DIE GEEN FINANCIËLE STEUN VAN DE GEMEENSCHAP ONTVANGEN

De Gemeenschap zal niet-financiële steun, waaronder de schriftelijke toestemming voor het gebruik van het ontworpen logo en ander materiaal dat verband houdt met het Europees Jaar, verlenen aan initiatieven van particuliere of overheidsorganisaties, wanneer die organisaties de Commissie waarborgen dat de desbetreffende initiatieven tijdens het jaar 2011 worden ontplooid en naar verwacht een wezenlijke bijdrage zullen leveren aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees Jaar.